

Den här sajten är bara till för dig som arbetar i hälso- och sjukvården.

Onsdag 7 februari

Kontakt

Annonsera

E-tidning

DAGENS
Medicin

Logga in

Prenumerera

Nyheter

Specialistområden

Arbetsliv

Vårdens styrning

Opini

Sök

Mer ≡

Debatt

"Kartlägg hur ofta svenskar köper illegala läkemedel"

När vi handlar alltmer digitalt måste vi stärka kampen mot falska läkemedel. Det kan behövas en nationell upplysningskampanj, skriver sex debattörer.

Publicerad: 7 februari 2024, 05:30

Det här är opinionsmaterial

Åsikterna som uttrycks här står skribenten/skribenterna för.

Kristina von Sydow, Kenneth Nyblom, Andreas Rosenlund, Johan Färnstrand, Nicklas Widding och Johan Wallér.

Foto: Johan Guthed, David Lagerlöf, Gunilla Lundström

Ämnen i artikeln: [Läkemedelsverket](#) | [Johan Färnstrand](#) | [Lif](#) | [Läkemedel](#) | [Brott & straff](#)

Förfalskade läkemedel utgör ett betydande globalt hot mot liv och hälsa. I Europa är systemet med e-verifikation en effektiv spärr mot falska läkemedel i de legala apotekssystemen. Men när vi handlar alltmer digitalt måste vi stärka kampen mot falska läkemedel.

Det är i dagarna fem år sedan EU-förordningen om ökad säkerhet för läkemedel trädde i kraft. Sedan dess har varenda enskild läkemedelsförpackning i medlemsländerna försetts med en säkerhetsförsegling och en unik 2D-kod, som kontrolleras mot en europeisk databas när läkemedlet lämnas ut till patienten på apoteket.

LÄS MER: [Läkarförbundets åsikt om id-koll vid distanshandel stick i stäv med andra instansers](#)

Efter fem år med e-verifikationssystemet kan vi konstatera att systemet blivit just den garant för en trygg och säker läkemedelsförsörjning som var avsikten. I Sverige sker varje dag omkring en miljon transaktioner i systemet på de över 1500 platser som är uppkopplade.

Hittills har inga förfalskade läkemedel upptäckts i den svenska läkemedelsförsörjningen, även om aktörerna under förra året utredde omkring 1000 förpackningar som av olika anledningar orsakat varningar eller larm i systemet.

Andra EU-länder har varit mer utsatta. I fjol tog sig falska diabetesläkemedel in hos grossister i Österrike och Tyskland, men de avslöjades dessbättre när förpackningarna scannades i andra medlemsländer.

Globalt är falska läkemedel ett gigantiskt problem och en miljardindustri för kriminella. I exempelvis Afrika beräknas minst 10 procent av alla läkemedel vara falska, vilket orsakar hundratusentals dödsfall varje år.

I västvärlden riktar kriminella in sig på läkemedel där det råder stor internationell efterfrågan, som exempelvis GLP-1-hämmare mot övervikt och sildenafil mot

erekttil dysfunktion. De utnyttjar människors önskan om ett annat liv och styrkan i namnet apotek. Handel med falska receptbelagda läkemedel pågår dygnet runt på internet via ett stort antal icke godkända "apotek".

I Sverige köper allt fler sina läkemedel och andra apoteksvaror på internet från de etablerade apotekskedjorna. Omkring en femtedel av alla läkemedel expedieras i dag via näthandel. Den andelen kommer säkerligen att öka i takt med våra förändrade köpvanor.

En färsk undersökning från Läkemedelsverket visar att en tredjedel av svenskarna har köpt receptbelagda läkemedel via internet de senaste två åren. Det bidrar till en ökad tillgång till läkemedel på ett säkert sätt.

Men hur mycket vet vi svenskar om de stora riskerna för liv och hälsa med att köpa läkemedel som inte skrivits ut av läkare via falska apotek på internet? Av de tillfrågade i Läkemedelsverkets undersökning hade 1 procent köpt receptbelagd medicin online, utan att ha recept, från apotek utan tillstånd. I bästa fall innehöll läkemedlet rätt substans, men det kan lika gärna vara ett direkt hälsofarligt ämne som levereras.

Godkända apotek verifierar läkemedel och det är ett effektivt sätt att förhindra förfalskningar. Det gör att vi kan lita på läkemedelssystemet. Men mer måste göras av hela samhället för att motverka illegal läkemedelsförsäljning via internet.

Varje år genomför Interpol Operation Pangea mot falska läkemedel tillsammans med nationella läkemedelsmyndigheter, tull och polis. Vid det senaste tillfället i höstas beslagtogs mängder av falska läkemedel, och fler än 1300 falska nätapotek stängdes ner.

Sverige kan göra mer på nationell nivå. Vi uppmanar regeringen att ta initiativ till i första hand en fördjupad kartläggning av hur omfattande det är att svenskar köper läkemedel utanför den legala handeln.

Det behövs även ett helhetsgrepp där läkemedelsmyndigheter, branschens aktörer, tull och polis kan samverka kring relevanta motåtgärder. Vi tror också att det kan behövas folkbildning – en nationell upplysningskampanj som når ut brett till alla svenskar kring de stora hälsoriskerna med att köpa medicin utan recept, och risken att få falska hälsofarliga läkemedel.

Kristina von Sydow, vd, föreningen E-vis

Kenneth Nyblom, vd, FGL, ordförande, E-vis

Andreas Rosenlund, vd, Läkemedelshandlarna

Johan Färnstrand, vd, Lif

Nicklas Widding, affärschef, Oriola, samt representant för
Läkemedelsdistributörsföreningen

Johan Wallér, vd, Sveriges apoteksförening

Kommentarer

Arbetar du i sjukvården och vill kommentera texten utifrån din yrkesroll?

Klicka [här!](#)

Kommentarer publiceras efter granskning.

Det här är opinionsmaterial

Åsikterna som uttrycks här står skribenten/skribenterna för.

Ämnen i artikeln: [Läkemedelsverket](#) | [Johan Färnstrand](#) | [Lif](#) | [Läkemedel](#) | [Brott & straff](#)

Läkemedel

Beredskap fokus i nya nationella läkemedelsstrategin

Publicerad: 6 februari 2024, 09:52